

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 17/02-25

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 19. septembra 2002 predbežne prerokoval sťažnosť Mgr. Ing. I. Č., bytom B., zastúpenej advokátom JUDr. M. B., B., vo veci porušenia jej základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 prvej vety Ústavy Slovenskej republiky, základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 prvej vety Ústavy Slovenskej republiky v spojení s porušením základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, práva pokojne užívať svoj majetok podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a základného práva na prerokovanie jej veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 prvej vety Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného úradu v Pezinku v konaní o pozemkových úpravách, ktoré boli nariadené rozhodnutím Ministerstva poľnohospodárstva a výživy Slovenskej republiky - Pozemkového úradu Bratislava - vidiek č. 1198/92/PÚ, a Okresného súdu v Pezinku v konaní vedenom pod sp. zn. 5 C 165/02, za účasti Okresného úradu v Pezinku a Okresného súdu v Pezinku, a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť Mgr. Ing. I. Č. proti Okresnému úradu v Pezinku o d m i e t a pre nedostatok právomoci a proti Okresnému súdu v Pezinku pre zjavnú neopodstatnenosť.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 22. júla 2002 doručená sťažnosť Mgr. Ing. I. Č., bytom B., zastúpenej advokátom JUDr. M. B., B. (ďalej len „sťažovateľka“), vo veci porušenia jej základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 prvej vety Ústavy Slovenskej republiky („ďalej len „ústava“), základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 prvej vety ústavy v spojení s porušením základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, práva pokojne užívať svoj majetok podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“), základného práva na prerokovanie jej veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 prvej vety dohovoru postupom Okresného úradu v Pezinku a Okresného súdu v Pezinku (ďalej len „okresný súd“).

Vychádzajúc z obsahu sťažnosti sťažovateľky Okresný úrad v Pezinku porušil jej základné práva v konaní o pozemkových úpravách, ktoré boli nariadené rozhodnutím Ministerstva poľnohospodárstva a výživy Slovenskej republiky - Pozemkového úradu Bratislava - vidiek č. 1198/92/PÚ z 25. augusta 1992. Základné právo sťažovateľky na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru malo byť porušené aj okresným súdom v konaní sp. zn. 5 C 165/02.

Podľa názoru sťažovateľky malo dôjsť k porušeniu ňou uvádzaných základných práv:

Okresným úradom v Pezinku, ktorý organizuje vykonávanie pozemkových úprav aj vo vzťahu k pozemkom v katastrálnom území Svätý Jur uvedeným vo výpise z listu vlastníctva č. 2234, a to parcela č. 3860 - ostatné plochy o výmere 583 m², parcela č. 3862 - vinice o výmere 3183 m² a parcela č. 3956 - trvalé trávnaté porasty o výmere 25 m², ktoré sú v jej spoluvlastníctve v podiele 6/8, nepostupuje v súlade so zákonom (§ 19 ods. 1 zákona č. 229/1991 Zb. o úprave vlastníckych vzťahov k pôde a inému poľnohospodárskemu majetku v znení neskorších predpisov), keď napriek nesúhlasu

sťažovateľky naďalej pokračuje vo výkone pozemkových úprav a svojím konaním de facto smeruje k ich vyvlastneniu.

Okresným súdom, ktorému sťažovateľka 7. marca 2002 podala návrh na ochranu svojho vlastníckeho práva a zároveň aj na vydanie predbežného opatrenia a ktorý uznesením č. k. 5 C 165/02-72 z 26. marca 2002 konanie o nariadenie predbežného opatrenia, ako aj konanie vo veci samej zastavil odôvodňujúc to tým, že zistil nedostatok svojej právomoci konať v predmetnej veci.

Vychádzajúc z uvedených skutočností sťažovateľka žiada, aby senát ústavného súdu po predbežnom prerokovaní sťažnosť prijal na ďalšie konanie a po vykonaní dokazovania vyniesol nález v tomto znení:

„Základné právo Mgr. Ing. I. Č. upravené v čl. 20 ods. 1 prvej vete Ústavy Slovenskej republiky a čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd bolo porušené Okresným úradom v Pezinku v konaní o pozemkových úpravách, ktoré boli nariadené rozhodnutím Ministerstva poľnohospodárstva a výživy Slovenskej republiky - Pozemkovým úradom Bratislava - vidiek č. 1198/92/PÚ 25. 8. 2002.

Okresnému úradu v Pezinku zakazuje pokračovať v porušovaní základného práva sťažovateľky Mgr. Ing. I. Č. upravenom v čl. 20 ods. 1 prvej vete Ústavy Slovenskej republiky a čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a prikazuje obnoviť stav pred porušením základného práva.

Základné právo Mgr. Ing. I. Č. na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd bolo porušené Okresným úradom v Pezinku v konaní o pozemkových úpravách, ktoré boli nariadené rozhodnutím Ministerstva poľnohospodárstva a výživy Slovenskej republiky - Pozemkovým úradom Bratislava - vidiek č. 1198/92/PÚ 25. 8. 1992.

Okresnému úradu v Pezinku v konaní o pozemkových úpravách, ktoré boli nariadené rozhodnutím Ministerstva poľnohospodárstva a výživy Slovenskej republiky - Pozemkovým úradom Bratislava - vidiek č. 1198/92/PÚ 25. 8. 1992 prikazuje konať bez zbytočných prieťahov.

Základné právo Mgr. Ing. I. Č. na prerokovanie vecí bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd bolo porušené Okresným súdom v Pezinku v konaní sp. zn. 5 C 165/02.

Okresnému súdu v Pezinku v konaní sp. zn. 5 C 165/02 prikazuje konať bez zbytočných prieťahov.

Mgr. Ing. I. Č. priznáva primerané finančné zadostučinenie v sume 5.000.000 Sk (slovom: „päť miliónov slovenských korún“), ktoré je Okresný úrad v Pezinku povinný jej vyplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

Mgr. Ing. I. Č. priznáva primerané finančné zadostučinenie v sume 500.000 Sk (slovom: „päťstotisíc slovenských korún“), ktoré je Okresný súd v Pezinku povinný jej vyplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.“

Sťažovateľka ďalej navrhuje, aby ústavný súd podľa § 52 ods. 2 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) Okresnému úradu v Pezinku prikázal, „aby v konaní o pozemkových úpravách, ktoré boli nariadené rozhodnutím Ministerstva poľnohospodárstva a výživy Slovenskej republiky - Pozemkovým úradom Bratislava - vidiek č. 1198/92/PÚ 25. 8. 1992 sa dočasne zdržal úkonov, ktoré smerujú k obmedzeniu alebo k odňatiu vlastníckeho práva, alebo ktoré obmedzujú alebo odnímajú vlastnícke právo Mgr. Ing. I. Č. k pozemkom parc. č. 3860 - ostatné plochy vo výmere 583 m², parc. č. 3862

- vinice vo výmere 3183 m² a parc. č. 3956 trv. tráv. porasty vo výmere 25 m² nachádzajúcich sa v katastrálnom území S. J. okres P.“.

II.

Ústavný súd je podľa čl. 127 ods. 1 ústavy oprávnený rozhodovať o sťažnostiach fyzických osôb a právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa § 25 ods. 1 zákona o ústavnom súde ústavný súd každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy zjavne neopodstatnené alebo podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania.

III.

K porušovaniu základných práv Okresným úradom v Pezinku

Medzi tie podmienky konania, ktoré ústavný súd skúma pri predbežnom prerokovaní každej sťažnosti, patrí aj právomoc na jej prerokovanie a rozhodnutie. Podľa stabilizovanej judikatúry ústavného súdu (aj keď vytvorenej na základe konaní o podnetoch, ale akceptovanej aj v konaní o sťažnostiach podľa čl. 127 ods. 1 ústavy) na konanie a rozhodovanie o porušení základných práv fyzických osôb a právnických osôb je ústavný

súd oprávnený a povinný len vtedy, ak im ochranu neposkytujú všeobecné sudy (podobne aj II. ÚS 13/00, III. ÚS 5/00).

Sťažovateľka namietala porušenie označených základných práv postupom Okresného úradu v Pezinku. Okresný úrad je orgánom verejnej správy, ktorý postupuje podľa zákonných predpisov a na základe aktu aplikácie práva ústredným orgánom štátnej správy (rozhodnutie ministerstva).

Podľa § 244 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“) účinného od 1. januára 2002 (zákon č. 501/2001 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov) v správnom súdnictve preskúmajú sudy na základe žalôb alebo opravných prostriedkov zákonnosť rozhodnutí a postupov orgánov verejnej správy. Podľa odseku 2 citovaného ustanovenia v správnom súdnictve preskúmajú sudy zákonnosť rozhodnutí a postupov orgánov štátnej správy, orgánov územnej samosprávy, ako aj orgánov záujmovej samosprávy a ďalších právnických osôb, pokiaľ im zákon zveruje rozhodovanie o právach a povinnostiach fyzických osôb a právnických osôb v oblasti verejnej správy (ďalej len „rozhodnutie a postup správneho orgánu“).

Z týchto ustanovení vyplýva, že od 1. januára 2002 sa mohla a musela sťažovateľka brániť proti postupu Okresného úradu v Pezinku v konaní pred správnym súdom. Právomoc správneho súdnictva však vylučuje uplatnenie právomoci ústavného súdu (čl. 127 ods. 1 ústavy).

Preto ústavný súd sťažnosť proti Okresnému úradu v Pezinku odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde pre nedostatok svojej právomoci.

K porušovaniu základných práv okresným súdom

Medzi predpoklady konania, ktoré ústavný súd skúma pri predbežnom prerokovaní každej sťažnosti, patrí aj to, či sťažnosť nie je zjavne neopodstatnená (§ 25 ods. 2 zákona

o ústavnom súde). Zo stabilnej judikatúry ústavného súdu vyplýva, že jedným z dôvodov odmietnutia návrhu vrátane sťažnosti je jej zjavná neopodstatnenosť, ktorú možno vysloviť v prípade, ak ústavný súd nezistí priamu príčinnú súvislosť medzi namietaným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sťažovateľ namietal.

Sťažovateľka namieta porušenie základného práva na konanie bez zbytočných prietáhov. Účelom práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia štátneho orgánu.

Judikatúra ústavného súdu sa ustálila v tom, že otázka, či v konkrétnom prípade bolo alebo nebolo porušené právo na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov, sa skúma vždy s ohľadom na konkrétne okolnosti každého jednotlivého prípadu, a to podľa týchto troch základných kritérií: zložitnosť veci, správanie účastníka a postup súdu (II. ÚS 79/97, I. ÚS 8/2001).

Vo veci sťažovateľky však ústavný súd nehodnotil tieto tri kritériá, ale sústredil sa iba na to, kedy začalo konanie a aký bol postup okresného súdu. Sťažovateľka je účastníčkou konania vedeného pod sp. zn. 5 C 165/02 okresného súdu, ktoré začalo podaním žaloby 7. marca 2002 proti Okresnému úradu v Pezinku. Okresný súd uznesením z 26. marca 2002 konanie zastavil pre nedostatok svojej právomoci a vec postúpil Okresnému úradu v Pezinku. Proti tomuto uzneseniu sťažovateľka podala odvolanie. Sťažovateľka listom adresovaným predsedovi okresného súdu z 20. mája 2002 podala sťažnosť na prietahy v konaní, ktorú písomne doplnila 28. mája 2002. Predseda okresného súdu listom z 29. mája 2002 oznámil sťažovateľke, že nezistil prietahy v konaní a sťažnosť považuje za neodôvodnenú.

Z uvedeného vyplýva, že od podania žaloby po rozhodnutie okresného súdu (aj keď len procesné rozhodnutie o nedostatku procesnej podmienky) uplynuli len necelé tri týždne. Táto doba aj pri zohľadnení podaného odvolania nemôže byť v žiadnej príčinnej súvislosti so základným právom sťažovateľky podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a ani so základným právom

podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. Okresný súd vo veci sťažovateľky podľa názoru ústavného súdu konal bez zbytočných prieťahov, čo je zjavné na prvý pohľad, ak sa porovná dátum podania žaloby a dátum rozhodnutia o nedostatku procesnej podmienky. V tejto spojitosti ústavný súd pripomína, že nehodnotí, či okresný súd rozhodol správne alebo nesprávne, ak zastavil konanie pred ním, ale hodnotí len to, čo namieta sťažovateľka v petite svojej sťažnosti, ktorým je ústavný súd viazaný (§ 20 ods. 3 zákona o ústavnom súde), t. j. porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. Napokon, vecná správnosť rozhodnutia okresného súdu je predmetom odvolacieho konania.

Ústavný súd preto odmietol sťažnosť proti okresnému súdu pre zjavnú neopodstatnenosť (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde).

Po celkovom odmietnutí sťažnosti z dôvodov, ktoré ústavný súd uviedol, je už nadbytočné rozhodovať o ďalších návrhoch sťažovateľky (dočasné opatrenie a primerané finančné zadosťučinenie).

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 19. septembra 2002